

Oponentský posudek na habilitační práci

MUDr. Zdeňka Fíka, Ph.D. z Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku 1.LF UK a FN v Motole s názvem Zachování nervových funkcí u pacientů s vestibulárním schwannomem.

Habilitační práce je sepsána na 51 stranách textu, literatura obsahuje 140 citací, text ilustruje 17 obrázků a 15 tabulek.

Téma práce je zpracováno komplexně a zároveň přehledně a odpovídá současnému stavu dané problematiky. Podstatou práce je 6 publikací autora, které logicky mapují nejdůležitější aspekty léčby vestibulárních schwannomů (VS): 1) funkce lícního nervu po operaci VS, 2) v případě neúspěchu průběh reinervace lícního nervu při anastomóze VII-XII, 3) inovace peroperační monitorace sluchu, 4) vývoj sluchové poruchy u pacientů se zachovalým sluchem po operaci, 5) vyhodnocení vestibulární rehabilitace po operaci VS, 6) kvalita života po operaci VS. Literární prameny jsou citovány přiměřeně, chybí pouze citace publikované v roce 2024. Metodika práce je adekvátní a je detailně popsána v příložených publikacích autora. Statistické zpracování výsledů odpovídá metodikám a jsou přehledně prezentovány v grafických přílohách. Diskuse v jednotlivých kapitolách dostatečně rozebírají současný stav znalostí a srovnávají obdobné publikované výsledky.

Práce byla kontrolována systémem Turnitin. Byly zjištěny jen zcela nevýznamné překryvy s vlastními publikacemi a práci lze považovat za originální.

K pozitivním stránkám práce patří logické a systematické pojetí tématu. Práce je velmi čtivá, text není rozvláčný a autor dokáže vystihnout podstatná fakta jak v metodice, tak ve výsledcích i diskusi.

K negativům práce a slabým stránkám patří překvapivě malé soubory u publikovaných prací, při solidní koncentraci pacientů na pracovišti autora s vestibulárním schwannomem v ČR. Čtyři pacienti u přímé monitorace sluchového nervu. Dvacet osm pacientů se sledováním sluchu po operaci. U vestibulární rehabilitace 52 pacientů. V hodnocení kvality života po operaci pouze 43 pacientů z 76 oslovených pacientů (pouze 57% pacientů bylo vyhodnoceno). V první publikaci autora oceňujeme realistické přiznání výsledků, avšak zachování lícního nervu HB1-2 v 70% je zklamáním (přitom Koos 3-4 zastoupen jen v 70% souboru), stejně tak likvorea v 29%. Tyto výsledky by u kritičtějších čtenářů mohly vzbudit dojem, že operativa vestibulárních schwannomů v ČR byla a je tradičně doménou neurochirurgů nikoli otorinolaryngologů.

*Komentář: V práci chybí seznam zkratk. Str 5. překlep - pooperační – správně peroperační. Str. 11 - v reanimačních technikách chybí cross-face inervace nervovým štěpem
Str. 12- nepřesnost - jediná metoda umožňující návrat sluchu na operovanou stranu je kochleární implantace.*

Dotazy oponenta:

- 1) Proč byl při peroperační stimulaci lícního nervu zaznamenán pouze stimulační práh a nikoli amplituda? Autoři sami v diskusi zmiňují význam amplitudy v citaci Neff, 2005?

- 2) Autor v práci obhajuje přímou monitoraci sluchového nervu při operaci, záslužná je publikace autora prvních zkušeností v časopise CSNN. Proč autoři využili tuto metodu jen u 4 pacientů a proč tuto metodu nezavedli rutinně do praxe?

Stanovisko oponenta a celkové hodnocení práce: práce potvrzuje a rozšiřuje dřívější pozorování jiných autorů.

Doporučuji práci přijmout v předložené formě a na jejím základě doporučuji udělit titul docent pro obor otorinolaryngologie.

V Ústí nad Labem 15.7.2024

prof. MUDr. Martin Sameš, CSc.